

werpen ze dit gewei en zetten direkt een nieuw, doch veel kleiner wintergewei op. Ze vegen dit in januari ongeveer en werpen het eind februari, begin maart weer af, om direkt daarop het zomergewei te vormen.

Achter de grote apenrots vindt U dan nog onze Rendieren, waarbij ook de wijfjes, als enige onder de herten, een gewei dragen. De vrouwelijke dieren doen met hun gewei geen kwaad, doch het oudste mannelijke dier (dat men bij deze soort „stier” pleegt te noemen) moet ook ieder jaar van zijn gewei ontdaan worden. Hij slaat dan al even vinnig als het Davidshert met de voorbenen. Overigens, vrijwel alle vrouwelijke herten verdedigen zichzelf en hun kalfjes door met de voorbenen te slaan. Geweien zijn vooral wapens tegen mannelijke soortgenoten. Een hert zal zich tegen wolven of honden nog eerder door slaan met de voorbenen dan met het gewei verdedigen.

Tenslotte vindt U dan nog, naast de Okapi's, de Chinese Waterhertjes, die helemaal geen gewei dragen en als hun buurman een Surinaams Spieshertje. De tropische hertensoorten zijn veel minder aan seizoenen gebonden dan die in koude en gematigde streken. In tropisch Azië kan men, in streken waar weinig verschil in seizoenen bestaat, dus ook geen uitgesproken droge tijd heerst, herten in de bast naast bronstige herten met goed ontwikkeld gewei vinden. Jonge hertenkalveren vindt men dan het gehele jaar door, hoewel er de ene maand meer zijn dan de

KONINKLIJKE BLOEI

Het was eigenlijk geen nieuw idee om op de Floriade te Rotterdam een verwarmd bassin onder de blote hemel aan te brengen en daarin de beroemde *Victoria amazonica*, die U beter onder de naam *Victoria regia* zult kennen, uit te planten. Immers, in Essen vindt men in het prachtige Gruga park niet minder dan drie openluchtbassins met tropische en subtropische waterplanten. Die bassins worden op een temperatuur van ongeveer 24° C gehouden. Men brengt er een verwant van *Victoria amazonica*, n.l. *Victoria cruziana*, geregeld tot bloei. Groter en door de stijlvolle omgeving zo mogelijk nog indrukwekkender, is het tropische openlucht-bassin in de magnifieke Wilhelma te Stuttgart. Ook hier verschillende soorten *Victoria* en andere tropische waterplanten. Verleden jaar stonden de lotussen er in oktober nog te bloeien, terwijl op een hoger gelegen terras de begonia's al door een onverwachte nachtvorst waren verschrompeld.

Het idee was dus niet origineel, om in Rotterdam ook eens iets dergelijks te proberen. Toen het bij de leiding van de Floriade geopperd werd, vonden we daar een gewillig oor. Midden in de winter kwam het besluit tot stand om de proef te nemen. Naast de Tropische Kas van de tentoonstelling werd het bassin

van de Zuid Amerikaanse herten ter wereld, gewei blijkbaar langer dan een jaar. Spieshertje loopt al twee jaar met deze stangetjes op zijn hoofd, die hij vrijwel heel maal heeft afgesleten.

Ook het allergrootste hert ter wereld, Eland, is in onze Diergaarde aanwezig. U innert zich hoe we destijds een paartje Gades Elanden uit Toronto ontvingen. De had dit jaar prachtig opgezet en omdat we het huidige perk, dat nog niet geheel gereed ongelukken vreesden, ont deden we hem een zucht van zijn magnifieke hoofdtooi. We betaalden een zware tol aan de herfst! Het wijfje, blijkbaar niet erg geduld van de attenties van haar onstuimige minnaar, trachtte deze steeds weer te ontlopen. En wel we toch op eventualiteiten verdacht waren konden we een ongeluk niet voorkomen. Het precies is gegaan konden we niet meer maken. In een onbewaakt moment is ze blijkbaar op het hek gesprongen of daar door stier opgeworpen. We vonden haar tenminste morsdood en de dierenarts kon alleen een zware inwendige kwetsuur constateren. Het wel heel pijnlijke en zeer moeilijk vervangbare verlies, waarmede de zorg en moeite van jaar verloren is gegaan.

Al wie met herten te maken heeft, kent late herfst als een kritieke tijd. Maar want U geen tijd hebt om dit najaar naar de Veluwe te gaan dan kunt U, vooral op de wapiti-wedstrijd iets van die onstuimige bruidstijd waarna die zelfs dichters heeft geïnspireerd.

aangelegd, wat het voordeel had dat dit op verwarming van de kas kon worden aangelegd. De vijver werd 15.50 m. lang en 10 m. breed. De diepte bedroeg 60 cm. In het midden kwam een diepere plantbak van 1.50 bij 1.50 m. De temperatuur van het water werd op 26-28° C. gehouden. De vijver werd van een afvoer en een afvoer voorzien, zodat het water regelmatig doorstroomde. De tuinafdeling van onze Diergaarde nam de zorg voor de verlichting, beplanting en onderhoud op zich. Het lag in de bedoeling de bak einde mei te beplanten. Toen bleek echter, dat het bleek en het duurde nog drie weken voor de beplanting gereed kon worden gemaakt. In het midden werd een *Victoria amazonica* geplaatst, ter weerszijden daarvan twee exemplaren van *V. cruziana*. Aanvankelijk leek de proef te zullen mislukken. De planten groeiden niet naar verwachting, wat met het koude, droge en schrale weer ons nauwelijks verbaasde. De beplanting rondom het bassin zaten vol zwarte en gele bladluizen en deze veroorzaakten ook op de *Victoria*bladen gele plekken. We waren verplicht de *Victoria*bladen regelmatig te wassen. Einde juli begon de regenperiode, die *Victoria*'s niet schaadde. Immers, ook in het tropisch vaderland hebben ze hevige slagen van verduren. De eerste bloem ontplooidde op 10 augustus. Daarbij deed zich nog iets op-

FLORIAD 1960

Foto: C. Molkenboer

waardig voor. Normaliter opent de bloem zich pas tegen de avond, deze bloem ging reeds (of was?) om 9 uur 's morgens open. Vanaf dat ogenblik bloeide de plant iedere 5 of 6 dagen. Op 8 september kwam de 12de bloem en droeg de plant nog knoppen. Regelmatig gingen de bloemen 's morgens open. Voor zover wij na kunnen gaan is dit de eerste maal dat *Victoria amazonica* in een dergelijk openlucht-bassin tot bloei komt. Met *V. cruziana* is het, als gezegd, regelmatig gelukt.

Terwijl dus in deze ongunstige zomer de *Victoria* op de Floriade er lustig op los bloeide,

TWEE KLEUTERS

In ons vorige nummer van B.G. konden we nog net de geboorte aankondigen van een Zwarte Neushoorn. Dat we daarmee danig onze schik waren, spreekt wel vanzelf. Want het was tenslotte de allereerste neushoorn, die in ons land het levenslicht aanschouwde. In B.G. 1/59 gaven we al eens een overzicht van alle neushoorngeboorten, die tot dat ogenblik in de dierenhuizen hadden plaats gevonden. Sindsdien is er alleen nog een Pantserneushoorn (Whipsnade (Engeland) bijgekomen, een paar weken voordat onze Laura op het toneel verscheen. Daarmede is dus de 15e neushoorngeboorte in een dierentuin geregistreerd en de 16de van een Zwarte Neushoorn.

Nu staat, van de vijf nog levende Neushoornsoorten, de Afrikaanse Zwarte Neushoorn voorlopig nog het beste voor. In zoverre is dus deze geboorte misschien van minder belang dan die van een Przewalski-paard of een Reus! Maar het kan niet worden ontkend, dat de toekomst voor alle grote zoogdieren steeds

bleven in onze Victoriakas de bloemen uit. Terwijl het daar toch zoveel behagelijker voor tropische planten zou moeten zijn. En daaraan kan men nu zien, dat de beschikbare hoeveelheid licht kennelijk van het grootste belang is. Immers, in onze Victoriakas nam, in deze zonloze zomer, de overkapping net dat beetje licht weg dat de planten voor hun bloei nog ontbrak.

Al met al is deze geslaagde proef een succes waarop we toch wel een klein beetje trots kunnen zijn.

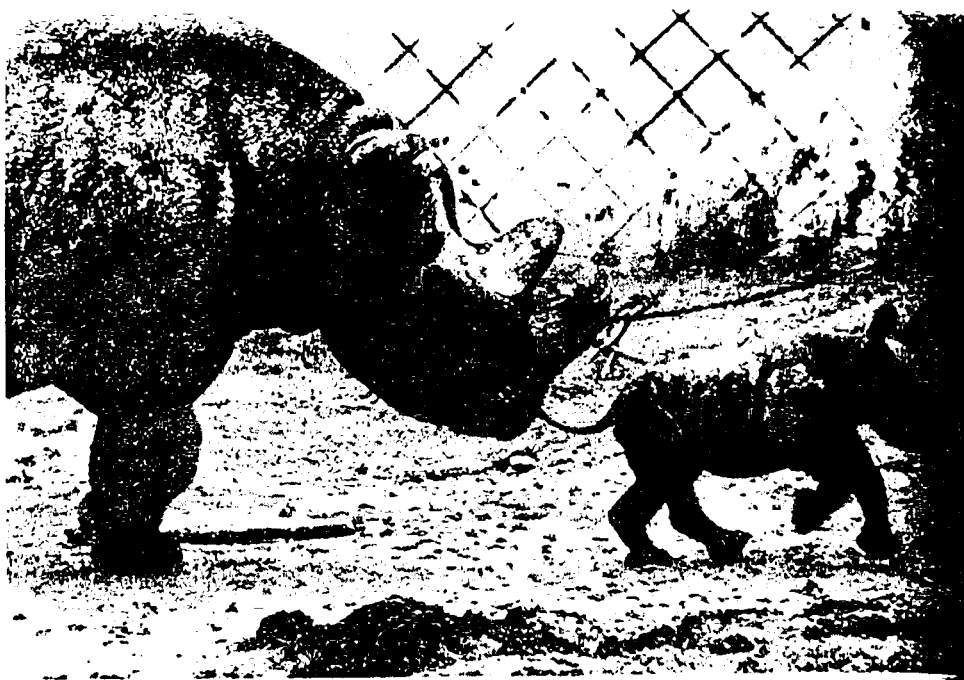
Mk.

donkerder wordt. De nieuwe staten in Afrika zien de grote Nationale Parken en Reservaten niet alleen als resten van een koloniaal verleden, ze zien die zelfs als een rem op hun ontplooiing. Ten onrechte, want de nuchtere cijfers wijzen uit dat de extensieve landbouwmethoden en de primitieve veeteelt, waarvoor men de reservaten wil doen wijken, aanmerkelijk minder opleveren dan een vakkundige exploitatie van de wildstand! Zolang dit principe echter nog niet wordt erkend, blijft het gevaar bestaan, dat er van die hele rijke dierenwereld over enkele tientallen jaren niets meer over zal zijn. En mocht dit gebeuren, dan is het van het grootste belang, dat de dierentuinen de ervaring hebben opgedaan, nodig om de dan in het wild verdwenen soorten in stand te houden.

Afgezien van al deze overwegingen, is onze diergaarde met Laura een alleramusantste dierenbaby rijk geworden. Een speelgoedbeest, met naar verhouding enorm grote oren en een heel lang, dun staartje, met een dwaas kwastje aan het eind. Een staartje, dat wanneer ze aan het hollen en spelen is, allerlei vreemde krullen vormt.

ACU Van Bemmel

Blydorp-65 LINDEN ROTTERDAM 8 (10) 1960

Laura en haar moeder

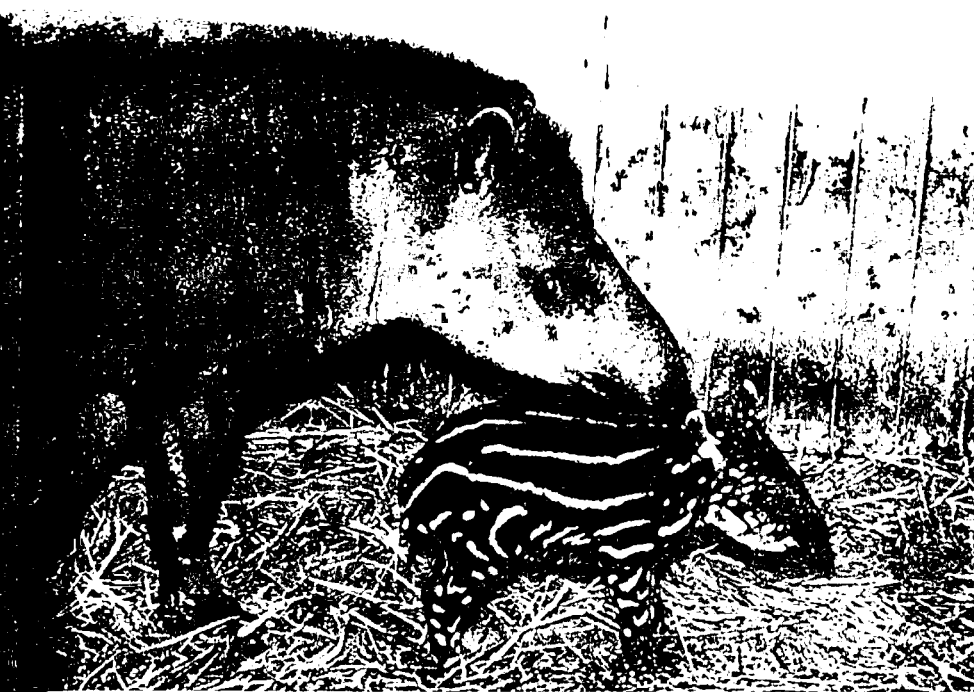
Foto: C. Molkenboer

We hadden de geboorte van Laura al heel lang verwacht, veel te lang naar ons nu bleek. En toen iedereen zo zachtjes aan zei, dat hij die neushoorn eerst moest zien voor hij het geloofde, was Laura er ineens. Het was eigenlijk toeval, dat haar verzorger die avond ontdekte wat er stond te gebeuren. Toen ging het allemaal vlug in zijn werk. De eerste uren na de geboorte zijn voor de diereninmensen altijd het meest spannend. Wat zal zo'n nieuwbakken moeder doen? Moeder Sonny deed echter precies wat ze doen moest. Eerst werd de ene kant van het jong schoongelikt, toen schoof ze haar voorste hoorn onder de boreling en keerde hem om, om vervolgens de andere helft een wasbeurt te geven. Na een uurtje deed de baby pogingen om op te staan. Dat mislukte herhaaldelijk, maar eindelijk stond het kleine geval toch op de pootjes. Dwaze pootjes, met onevenredige grote voeten, die wel op omgekeerde bloempotjes leken. Dat werd hobbelen door de stal, omrollen en weer opstaan. En daarbij die geweldige moeder, die nog wat onrustig rondrentelde en waarbij je dan je hart vasthoudt, dat ze op dat o, zo kleine jong zal gaan staan. Het is adembenemend om te zien hoe voorzichtig zo'n geweldig dier met haar kind omspringt. Hoe zachtjes die geweldige voorpoot het kleine wezen opzij duwt, hoe ze in een ongemakkelijke houding blijft liggen omdat ze anders het jong in de verdrukking zou brengen. Eindelijk, na drie uren, lag de moeder lekker makkelijk uitgestrekt en dronk de jonge dochter energiek van de melk waar kleine neushoorns groot van worden.

Met het lopen ging het spoedig steeds vlotter. We hadden geluk, dat de eerste mooie dag van dit jaar net kwamen toen Laura een week oud was. Zo deed ze haar eerste wandeling buiten nog onder een koesterende zomerzon. Die wandelingen zijn nu al draaf- en hoptijden. Met wilde spelletjes, waarbij moederspoten als tegenstanders moeten dienen, worden aangevallen met een hoorn, die er niet is. Een kinderlijke imitatie van de gevreesde charges van een boze neushoorn. Om de bezoekers te spreken: Dit is het kleinste monster dat ik ooit heb gezien!

Vader Meru wordt voorlopig nog apart gehouden. Niet omdat we bang zijn, dat hij jong kwaad zal doen, maar omdat we verwachten dat moeder Sonny hem dan wel te lijf kon gaan. Het is bij neushoorns namelijk de regel, dat de mannen niet in de kinderkamp worden toegelaten. Daar hebben we trouw op gerekend en onze neushoornverblijven enige tijd geleden zo verbouwd, dat de dames nu ieder een eigen nachtverblijf hebben en beurtten naar buiten gelaten kunnen worden.

Met de andere baby, die in de afgelopen weken werd geboren, ging het allemaal een beetje anders. Die hadden we eigenlijk nog niet verwacht. We hadden wel tegen elkaar gezegd dat het helemaal niet onmogelijk was, dat een kleine tapir op komst zou zijn. En toen een goede morgen, vonden we een klein, zwart tapirtje met geelwitte strepen, dat we door de stal tolde, onder het wakend oog van een zeer toegewijde moeder. Hier hoefde helemaal niet in spanning te zitten, het was allemaal al voor elkaar!

Tapirmoeder met jong

Foto: C. Molkenboer

De vader van dit grappige diertje kwam in 1957 uit Suriname in onze Diergaarde aan, samen met nog een jong dier, dat zijn strepen nauwelijks kwijt was. De moeder kochten we het volgende jaar. Dat deze jonge dieren nu voor nakomelingen hebben gezorgd is een blijde verrassing. We vertelden U in G. 5/59 het een en ander over tapirs naar de begeleiding van een jong dier van deze soort, dat toen uit Suriname aankwam. Op deze manier zijn we dus goed in de tapirs komen te vermenigvuldigen. We hopen, dat we te gelegener tijd nog een riantere verblijf voor deze kollektie kunnen inrichten, want op het ogenblik kammen we ook voor deze dieren met ruimtegebrek. De jonge tapir, die op het eerste gezicht een beetje op een klein wild zwijntje lijkt, is al in het bezit van een kort slurfje. Ondanks de oppervlakkige gelijkens met varkens, die gelukkig afbrengt dat ze in Islamitische gebieden als onreine dieren worden beschouwd en dus niet worden gejaagd, hebben ze daar in feite niets te maken. Tapirs zijn veel meer aan de mens verwant en de primitieve paarden uit vroegere perioden van de Aardhistorie moeten

een min of meer tapirachtig uiterlijk hebben gehad.

Ook hier weer die zelfde voorzichtigheid van de naar verhouding zeer grote moeder met het kleine jong. Maar terwijl de neushoornmoeder nauwelijks geluid geeft, stoot de tapirmoeder typische, in woorden niet te beschrijven geluidjes uit, een soort hoog piepend smakken, waarmee ze het jong voortdurend roept. Het antwoord van het jong is een soort hoog fluiten. Nu is de Zwarte Neushoorn een steppedier en in de steppe is de kans dat het jong van de moeder afdwaalt zeer gering, het kan op de ruime vlakte de moeder gemakkelijk ontdekken. Tapirs, echte bewoners van vochtig bos, daarentegen kunnen in die warreling van takken en struiken het jong zeer gemakkelijk uit het oog verliezen en de geluidsignalen moeten het contact dus regelmatig onderhouden. Zo levert de vergelijking van deze twee jongen en hun moeders ons allerlei verrassende dingen op, een zinvol gedrag, aangepast aan de natuurlijke levensomstandigheden, dat altijd opnieuw boeit.

v. B.

BIEZONDERHEDEN

ANWINSTEN: 1 Python - 2 Kameleons - 2 Muskuseenden - 2 Boomeenden - 2 Chinese flamingo's.

GEBOREN: 1 Dwergbokje - 1 Tapir.

GESCHENKEN: diverse schildpadden en slangetjes.